EVA J. STENSRUD
POHJOISET SAAGAT
TYTTÖ HAMARISTA
Shalimarin tuoksu
SAGA
EGMONT
4

Shalimarin tuoksu

Eva J. Stensrud

Shalimarin tuoksu

Tyttö Hamarista 4

Suomentanut Saga Egmont

Editoinut Jenna Kulokivi

SAGA Egmont

Shalimarin tuoksu – Tyttö Hamarista 4

Translated by SAGA Egmont
Edited by Jenna Kulokivi

Original title: *En duft av Shalimar*

Original language: Norwegian

Copyright © 2017, 2026 Eva J. Stensrud and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727221458

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrievial system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.
This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com
Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Ketkä esiintyvät kirjassa 4:

Inger Marie Berg Olsen, alias *Ingmar,* hamarilaistyttö ja opiskelija
Elisabeth, Inger Marien äiti, kotiäiti
Per, Inger Marien isä, Hamarin sairaalan ylilääkäri
Anders, Inger Marien kaksoisveli, lääketieteen opiskelija
Anna, Inger Marien nuorempi sisar, Hamarin katedraali-koulun oppilas
Knut, Inger Marien nuorempi veli

PERHE ALSTADHOVIN MAATILALLA VESTBYGDASSA, STANGESSA:
Edvard Berg Olsen, Perin vanhin veli, maanviljelijä
Rose, hänen vaimonsa
Viktor, heidän poikansa, maatilan perijä, työskentelee maatilalla
Karl, Kjell-sedän tilan perijä, Brandstadissa

PERHE BRANDSTADIN MAATILALLA
VESTBYGDASSA, STANGESSA:
Kjell Berg Olsen, Perin toinen veli, maanviljelijä
Edna, hänen vaimonsa

MUITA:
Mia Willander, Inger Marien tuntematon täti, Elisabethin sisar
Lars Nilsen, Inger Marien entinen poikaystävä
Jonas Holt, näyttelijä
Hermann Eriksen, oikeistopuolueen kansanedustaja
Clara ja Olaug, naapureita Kampenin kerrostalossa
Gard, pappi, Olaugin velipuoli
Rakel Sandler, opettajatar
Lea Sandler, Rakelin tytär, Inger Marien ystävä
Signe ja *Gunnar Stenersen*, perheystäviä
Sisken, Lean ja Inger Marien ystävä
Henrik Moe, tuttu Ringsakerista, salaisen palvelun agentti
Helmut Lutter, saksalainen upseeri
Max Schultz, saksalainen upseeri
August Bruckmann, saksalainen upseeri
Petter Nedregaard, norjalainen natsi
Wilhelm, saksalainen karkuri

Tähän mennessä tapahtunutta:

1942, OSLO

Gestapo saapuu salaiseen asuntoon, jossa Inger Marie makaa haavoittuneena. Hän kuulee norjalaisen äänen, mutta ei tunnista sitä. Hän piiloutuu yhteen "Oddin" kaapeista, ja Anders vie hänet uuteen piilopaikkaan. Siellä Anders huolehtii hänestä.

1940, HAMAR

Saksalainen karkuri on piileskellyt Vangsåsenin mökissä ja ampuu kohti Inger Marieta ja tämän isää. Per saa osuman, mutta vamma ei ole vakava. He onnistuvat rauhoittelemaan sotilaskarkuria, ja Inger Marie ja Anders noutavat loput lääkevarastosta. Matkalla takaisin mökille saksalaisauto ajaa heitä takaa, mutta he pääsevät pakoon. Karkurille annetaan reittiohjeet Ruotsin rajalle, ja hänen aseensa piilotetaan. Isä saa heille alibin pitkäaikaiselta potilaaltaan. Auto viedään korjaamolle, jossa se muutetaan häkäpönttökäyttöiseksi.

Anders saa tietää, miten Knut kuoli. Hän muistaa, että kun hän haavoittui huhtikuun ensimmäisinä päivinä, norjalaisen upseerin univormuun pukeutunut mies löi häntä päähän.

Kaksi saksalaista ja norjalainen tulkki tiedustelevat, miksi Per ajoi autollaan keskellä yötä. Per vastaa käyneensä potilaan luona.

Perhe majoittuu Alstadhoviin. He saavat kortin Edvard-sedältä, joka on saksalaisten vankina.

Per viedään kuulusteltavaksi lääkevaraston katoamisen vuoksi. Hänestä ei kuulu mitään moneen päivään, ja Inger Marie lähtee Hamariin selvittämään, missä hänen isäänsä pidetään. Hän tapaa uudelleen yhden talossa käyneistä saksalaisista, Max Schultzin. Mies lupaa vapauttaa Inger Marien isän, jos Inger Marie kertoo hänelle lääkevarastosta. Inger Marie ei paljasta mitään, mutta vaatii, että Knutin tappajia rangaistaan.

Henrik Moe kirjoittaa ja kertoo, kuka löysi Knutin ja vei tämän hautausmaalle. Hän haluaa tavata Inger Marien Oslossa.

Per ja Edvard palaavat kotiin Max Schultzin kyydissä. Schultz haluaa kuulustella Annaa Knutin murhaajien tunnistamiseksi. Schultz kuulustelee Annaa ja Inger Marieta. Anna pitää miestä mukavana. Inger Marie pitää siskoaan hyväuskoisena.

Per ja Edvard lähtevät Hamariin salaiseen tapaamiseen. Anders haluaa tehdä jotakin vastustaakseen saksalaisia. Kaikki kuuntelevat kuninkaan puheen, jossa hän kieltäytyy luopumasta vallasta.

Lars vierailee Inger Marien luona, joka torjuu miehen jälleen kerran, kun hän yrittää jatkaa suhdetta.

Anders lähtee tanssimaan Lean ja tämän ystävän Siskenin kanssa. Max Schultz tanssii Annan kanssa. Viktor ja Lea tuntevat vetoa toisiinsa.

Anders kertoo Inger Marielle, että hänellä on päävamma, joka

saattaa sokeuttaa hänet. Inger Marie ja Anders matkustavat takaisin Osloon. Inger Marie vierailee tuntemattoman tätinsä luona ja huomaa, että tämä on kuin hänen äitinsä peilikuva. Täti luulee näkevänsä aaveen.

Seuraavana hetkenä ovi ponnahti auki. – Oletko muuttanut mieltäsi?

Inger Marie katsoi oviaukossa seisovaa naista ja räpytti silmiään.

– Ai! Luulin, että… Nainen keskeytti puheensa ja henkäisi. – *Sinä!* Hän tarttui kaulaansa ja perääntyi. – Elisabeth, hän kuiskasi käheästi, – oletko se todella sinä?

Inger Marie ei saanut sanaa suustaan.

Mustien, taitavasti aseteltujen hiusten alta hän näki äitinsä kasvot. Äidin suuret ruskeat silmät tuijottivat häntä, samalla kun tämän taitavasti maalattu suu puhui hänelle.

Nainen, joka seisoi Inger Marien edessä ja tuijotti kuin olisi nähnyt aaveen, olisi voinut olla aave itsekin.

Luku 1

Oslo, perjantai 3. elokuuta 1940

Inger Marie pudisti päätään rajusti. – Ei, hän sanoi käheästi. – En ole Elisabeth. Olen Inger Marie, hänen tyttärensä. Te olette tätini.

Oviaukossa seisova nainen räpyytti silmiään nopeasti, ja väri katosi hänen vierailta mutta tutuilta kasvoiltaan. Hänen sormensa tarttuivat ovenkarmiin niin tiukasti, että rystyset muuttuivat valkoisiksi. Inger Marie saattoi melkein aistia naisen kehosta säteilevän järkytyksen. Vai oliko se hänen omaa järkytystään?

– Mia? kuului ääni asunnon sisältä. – Tuliko Oliver takaisin?

Sisällä puolihämärässä tuli näkyviin pieni nainen. Kun hän huomasi Inger Marien, hän hätkähti. – Hyvä tavaton!

Mia Willander sulki silmänsä ja painoi toisen kätensä ohimolleen. Hän vaikutti jääneen siihen asentoon kasatakseen itseään, aivan kuin olisi tarvinnut lisää aikaa. Sitten hän hengitti syvään. – Kaikki on hyvin, Agnes, hän sanoi. Mia katsoi taas Inger Marieta, ja väri palasi hänen poskilleen. – Olen pahoillani tästä drama-

tiikasta, mutta en ole voinut hyvin viime aikoina. Hän nojasi ovenkarmiin kädellään samalla kun ahmi Inger Marieta silmillään. Aivan kuin olisi kysynyt itseltään, oliko hänen näkemänsä totta.

Inger Marie alkoi tuntea olonsa epämukavaksi luotaavan katseen alla. Tämä oli siis hänen tätinsä, Mia Willander. Hänen omaa lihaa ja vertaan. Nainen, joka sai hänen äitinsä silmät tummumaan, sisko, josta äiti ei halunnut tietää ja jota tämä väitti hulluksi.

– Jos ymmärsin oikein, tämä nuori nainen on siskontyttäreni, Agnes. Oliko nimesi Inger Marie? Mia Willander ojensi kätensä, ja Inger Marie näki, että se tärisi.

Ohuiden sormien puristus oli yllättävän voimakas. – Pyydän anteeksi, että ryntäsin paikalle tällä tavoin, olisi pitänyt soittaa ensin. Teinkin itse asiassa niin, mutta puheluun vastasi mies, vaikka odotin naista, joten löin luurin korvaan. Inger Marieta ärsytti, kuinka lapselliselta hän kuulosti.

– Sillä ei ole väliä. Olet kuitenkin nyt täällä. Se on tärkeintä.

– Jos olen häiriöksi, voin… Agnes aloitti.

– Et ole. Tädin ääni oli nyt päättäväinen. – Et tietenkään.

– Mutta Mia, sinulla on…

– Tiedän, Agnes. Soitan puhelun. Myöhemmin.

Vasta nyt Inger Marie huomasi Mia Willanderin vaatteet. Tämä oli pukeutunut indigonväriseen tunikaan, joka oli sidottu vyötäröltä kultaisella silkkihuivilla. Toinen huivi oli kiedottu taidokkaasti muotoiltujen hiusten ympärille. Tunikan alla tädillä oli mustat, leveät silkkihousut, joiden lahkeissa oli resorit. Silmiä kehystivät mustat rajaukset. Inger Marien katse liukui hoikkia käsivarsia pitkin. Tunikan hihat oli käärittyreilusti kyynärpäiden yläpuolelle, ja hän näki, että siroissa käsissä ei ollut sormuksia.

Kun hän antoi katseensa siirtyä eteenpäin, hän näki vilaukselta vihreän tahran kalpean ranteen sisäpuolella.

Mia Willander laittoi käden Inger Marien olkapäälle ja johdatti tämän suureen käytävään. – Etsisitkö meille jotain juotavaa, Agnes?

Pieni nainen antoi katseensa viipyillä emännässään muutaman sekunnin ajan. – Ai niinkö?

Inger Marie nosti torjuvan käden. – Kiitos, mutta se ei ole tarpeen. En haluaisi olla…

– Samppanjaa, Agnes, emäntä keskeytti hänet. – Ota yksi keltaisista. Tämä vaatii juhlistamista! Sitä paitsi tarvitsemme jotain, joka turruttaa järkytyksemme. Täti hymyili ja oli kuin hänen koko kasvonsa olisivat syttyneet. – Koska luulen, että taisit olla yhtä häkeltynyt kuin minä, vai mitä, Inger Marie?

Inger Marie veti syvään henkeä ja vastasi hymyyn. – Kyllä, vähintäänkin. Se, että näytät niin paljon äidiltä, oli järkytys.

Sydämen jyskytys oli alkanut rauhoittua, mutta Inger Marie tunsi kihelmöinnin poskissaan ja tiesi, että ne punoittivat yhä. Hänen äitinsä oli valehdellut hänelle. Tämä nainen oli kaikkea muuta kuin hullu.

Täti ei irrottanut katsettaan Inger Mariesta. – Sukumme naiset ovat aina olleet silmiinpistävän samanlaisia. Aivan kuin miespuolen perintö jäisi täysin varjoon. Sinussa ei ole mitään isästäsi. Paitsi ehkä silmiesi väri.

Inger Marie ei keksinyt siihen mitään sanottavaa.

– Agnes palaa hetken kuluttua. Soitan vain nopean puhelun. Odottaisitko tässä sen aikaa?

Kun täti siirsi katseensa Inger Mariesta, näytti melkein siltä, että hän teki sen vastentahtoisesti. Hän kääntyi ja katosi pariovesta.

Inger Marie yritti ryhdistäytyä. Tädin tapaaminen, hätkähdyttävä yhdennäköisyys äidin kanssa – ja siten myös Inger Marien itsensä kanssa – oli järkyttänyt perin pohjin. Hän painoi kätensä punoittavia poskiaan vasten.

Hän saattoi nähdä ainakin kaksi suurta huonetta ennen salonkia, jossa nyt tajusi seisovansa, sekä useita ovia, jotka johtivat viereisiin huoneisiin. Huoneiston katto oli korkea, ja se oli koristeltu stukoilla. Haju salongissa oli sekoitus palanutta pölyä, tupakansavua ja jotain mädäntyvää hedelmää muistuttavaa, mutta Inger Marie aisti myös toisen hajun, joka sai hänen sykkeensä kiihtymään. Hän haisteli ilmaa, näki peilistä vilauksen jostakin, heijastuksen, jonka hän tunnisti heti. Hätkähtäen hän kääntyi ympäri ja tuijotti sitä.

– Hyvä luoja! Äkillinen oivallus pysäytti hetkeksi kaiken. Inger Marie veti terävästi henkeä.

– Oletteko kunnossa, neiti?

Inger Marie ei ollut kuullut Agnesin tulevan takaisin sisään, mutta nyt pieni nainen seisoi huoneessa tarjotin kädessään. Tarjottimella oli samppanjapullo ja kaksi lasia.

– Olen kyllä, kiitos, Inger Marie änkytti riistäen katseensa pois siitä, mitä oli katsellut. – Kaikki on hyvin. En vain tajunnut… Hän keskeytti itsensä eikä voinut vastustaa kiusausta katsoa uudelleen.

– Pidättekö siitä? Agnes laski tarjottimen rahille.

Inger Marie kääntyi hänen puoleensa. – Pidänkö siitä? Voi, kyllä.

Agnes alkoi avata pulloa. Hänen kasvonsa olivat ystävälliset, mutta silmät olivat kylmät kun hän katsoi Inger Marieta. – Miksi te todella tulitte? Agnesin ääni kuulosti neutraalilta, mutta Inger Marie tunsi, että kysymykseen piiloutui jotakin muuta.

Inger Marie henkäisi. – Miksi kysytte?

– Koska haluan tietää.

Agnes oli hyvin pieni. Hänen kätensä olivat lyhyet ja pulleat, sormet tyngät. Hänen jalkansa olivat myös lyhyet, ja nilkat paksut, ja hänen päänsä näytti olevan liian suuri vartaloon nähden. Tiukalla nutturalla olevat hiukset olivat alkaneet harmaantua, mutta silti hänen ikäänsä oli vaikea arvata. Viisikymmentä? Kuusikymmentä? Inger Marie katsoi naista. Kuka Agnes oikeastaan oli? Oliko hän palvelija vai ystävä? Inger Marie arveli ensin mainittua. Siinä tapauksessa tuntui oudolta, että nainen kysyi sellaista vieraalta. – Tulin, koska halusin tavata tätini, Inger Marie vastasi lyhyesti.

– Vai niin.

– Onko hän…

Korkki poksahti auki vaimeasti. Agnes laski pullon äkkinäisellä liikkeellä juuri kun Mia Willander palasi sisään. Kysymys, joka Inger Mariella oli ollut huulillaan, jäi kesken.

– Voit kaataa, Agnes. Täti tarttui molempiin laseihin ja piteli niitä samalla, kun Agnes täytti ne. – Agnes on ollut luonani monta vuotta, ja hän on kokkini, palvelijani, pukijani, avustajani, vahtimestarini ja jokapaikanhöyläni. Hän hoitaa useimmat asiat puolestani ja on täysin korvaamaton.

Inger Marie hymyili kohteliaasti ja katsoi Agnesia lasin reunan yli. Pieni nainen ei vastannut katseeseen. Tämä oli laskenut pullon alas ja oli jälleen matkalla ulos huoneesta.

– Kippis, Inger Marie! Mia Willander nosti lasinsa. Hänen tummat silmänsä olivat nyt vakavat. – Tämä oli todella ihana yllätys. Suo anteeksi reaktioni. Kuten varmaan ymmärsitkin, luulin sinua aluksi erääksi toiseksi.

– Luulitte minua äidikseni.

– Niin, lyhyen hetken ajan luulin tosiaankin niin.

Samalla hänen tätinsä kasvoilla näkyi erikoinen ilme, joka oli sekoitus surua ja jotain muuta, jota Inger Marie ei osannut määritellä. Nyt kun hän näki tätinsä läheltä, hän tajusi, että sisarusten välinen yhdennäköisyys oli pienempi kuin oli ensin luullut. Kyse ei ollut vain hiusten väristä. Täti oli lyhyempi kuin äiti, kasvot olivat pyöreämmät, lantio leveämpi, suu täyteläisempi ja hän vaikutti rehevämmältä, pehmeämmältä ja lämpimämmältä. Meikattuja silmiä ympäröivät hennot rypyt, ja hoikka kaula oli menettämässä osan kiinteydestään. Silti täti oli silmiinpistävän kaunis.

– En melkein tiedä mitä sanoa tai mitä kysyä, tai mistä aloittaa. Jälleen kerran Mia Willanderilla oli tuo syväluotaava ilme kasvoillaan. – Olet paljon äitisi kaltainen. Ainakin sellaisena kuin minä hänet muistan. En ole nähnyt häntä moneen vuoteen, ja hänkin taitaa olla vanhentunut. Kuka lähetti sinut tänne, Inger Marie?

Inger Marie oli ymmällään kysymyksestä. – Ei kukaan. Tulin omasta tahdostani.

Naisen silmät kaventuivat lähes huomaamattomasti. – Miksi juuri nyt?

– Koska en tiennyt teistä aiemmin. Minä…

– Inger Marie, hänen tätinsä keskeytti. – Sinuttele vain minua.

Inger Marie nyökkäsi. – En tiennyt, että olit olemassa.

Huomautus ei aiheuttanut muuta reaktiota kuin lyhyen nyökkäyksen, aivan kuin täti olisi saanut odotetun vastauksen. – Miten sait tietää minusta?

– Isä kertoi, että minulla on täti ja minkä niminen olet.

– Isäsi kertoi sinulle minusta, täti toisti, – mutta hän ei käskenyt sinun tulla tapaamaan minua?

– Ei varsinaisesti.

– Ymmärrän. Täti kohotti lasiaan. – Pidätkö samppanjasta?

Inger Marie nyökkäsi. – Se on erittäin hyvää.

– Kerro minulle itsestäsi, Inger Marie. Mitä teet työksesi? Oletko naimisissa? Asutko vielä kotona, käytkö koulua…?

Inger Marie otti toisen kulauksen juomastaan ja laski lasinsa alas.

– En ole naimisissa enkä kihloissa. Minulla ei ole edes poikaystävää.

– Hyvänen aika!

Inger Marie hymyili. – Opiskelin muutaman vuoden ulkomailla ja sitten täällä Oslossa. Viime vuosina olen opiskellut saksan kieltä ja kirjallisuutta, mutta nyt aion tehdä jotain muuta.

Täti kohotti muotoiltuja kulmiaan. – Niinkö? Ja mitähän se mahtaa olla?

– Minun on kerrottava vielä eräs asia, ennen kuin kerron lisää itsestäni, Inger Marie sanoi. – Veljeni kuoli sodassa huhtikuussa.

– Veljesi kuoli? Täti tuijotti häntä ilmeisen hämmentyneenä äkillisestä muutoksesta keskustelussa.

– Nuorempi veljeni Knut, Inger Marie vastasi raskaasti. – Saksalaiset tappoivat hänet. Hän laski katseensa ja tuijotti itämaisen maton monimutkaista kuviointia. Hän ei vieläkään kyennyt puhumaan Knutista ilman, että kyyneleet nousivat silmiin.

Täti henkäisi. – Luojan tähden, kuinka kamalaa! Te raukkaparat. Kuinka vanha hän oli?

– Hän oli kymmenvuotias.

– Vain kymmenvuotias? Täti pudisti päätään. – Mikä tragedia. Äitisi on varmasti järkyttynyt.

– Niin on. Hän… Agnesin paluu keskeytti Inger Marien.

Vaarallinen tehtävä

Inger Marie tapaa vihdoin tätinsä. Käy ilmi, että mystinen Mia-täti on arvostettu taidemaalari ja rikas kuin kroisos. Mutta Inger Marien äiti ei suostu vieläkään kertomaan, miksi vihaa siskoaan niin syvästi.

Inger Marien isä pidätetään lääkintätarvikkeiden varastamisesta, ja hän päätyy pahamaineiseen Oslon vankilaan. Kun Berg Olsenin perhesiteitä katkotaan, Inger Marie saa odottamattoman viestin Britannian tiedustelupalvelun agentilta, joka tehtailee Inger Mariesta vakoojaa.

Tyttö Hamarista on osa Pohjoiset saagat -kirjauniversumia – koukuttavia historiallisia kirjasarjoja Norjan vuonoilta aina Huippuvuorten revontulien loisteeseen.

Eva J. Stensrud on norjalainen kirjailija ja opettaja, joka on tunnettu erityisesti historiallisesta Tyttö Hamarista -sarjasta.

SAGA
EGMONT

ISBN 978-87-27-22145-8
9 788727 221458